

er det uheldigt, at vi har faaet denne Institution, fordi vi i Forvejen har Hedeselskabet, der gennem mange Aar har gjort et mægtigt Arbejde, og han fortsætter senere — Spalte 73 —: „Med Hensyn til Ansættelsen af Tjenestemænd — ogsaa indenfor Statens Grundforbedringsvæsen er der jo blevet ansat ikke saa ganske faa — tror jeg, det vilde være meget heldigt, om Rigsdagen hvert Aar, naar Finanslovsforslaget fremsættes, kunde faa en summarisk Oversigt over, hvor mange nye Tjenestemænd der er antaget siden sidst, og hvor mange der stilles Forslag om“. Og saa følger han til: „Vi kan naturligvis lede efter det i Anmærkningerne og kan vel ogsaa finde det, men det er et meget stort Arbejde, og jeg henstiller derfor, at de forskellige Ministerier giver Rigsdagen Meddelelse om, hvor mange Tjenestemænd der hvert Aar ansættes i de forskellige Institutioner“.

Jeg har fremdraget dette her for at give det min fulde Tilslutning. Men jeg vil gerne have Lov til at sige, at naar dette gælder om en Statsinstitution som Statens Grundforbedringsvæsen, saa gælder det, efter min Mening i alt Fald, om muligt i endnu langt højere Grad om et privat Selskab som Hedeselskabet. Det ærede Medlem Hr. Brorsen nævnte, at Bevillingen til Statens Grundforbedringsvæsen, der til at begynde med var beskeden, 35 000 Kr., nu var steget til 150 000 Kr. Men Hedeselskabet faar aarlig saadant noget som 344 000 Kr., og det er altsaa et ganske privat Selskab. Jeg ved nok, at der sidder en Bestyrelse, men hvad Indseende den har med det, ved jeg ikke, og jeg skal heller ikke komme ind paa nogen Kritik af Hedeselskabets Virksomhed. Jeg mener, det vilde være utidigt nu, da der sidder en Kommission, som skal undersøge ogsaa disse Forhold og forhaabentlig vil tilrettelægge den Maade, hvorpaa Samarbejdet mellem disse to beslægtede Institutioner skal foregaa fremtidig. Men jeg vil dog sige, at naar et privat Selskab som Hedeselskabet forvalter 344 000 Kr., altsaa mer end det dobbelte af, hvad Statens Grundforbedringsvæsen forvalter, og man efter min Mening med Rette kan kræve det, det ærede Medlem kræver, saa maa man ogsaa have Ret til at kræve, at det, der skal gælde for Statens Institutioner, skal i lige saa høj, ja, endnu højere Grad gælde for de private Selskaber, som forvalter saadanne Statstilskud.

Til Slutning vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. J. A. Hansen. Det ærede Medlem talte om 8 Timers Arbejdsdagens Indførelse og sagde

herom, at Venstre var ikke principielle Modstandere af 8 Timers Arbejdsdagens Indførelse, de erkendte — det gjorde i alt Fald det ærede Medlem —, at 8 Timers legemligt Arbejde var tilstrækkeligt. Jeg glæder mig over denne Udtalelse af det ærede Medlem, fordi den vidner om, at han her er modtagelig for Belæring; og naar han er modtagelig for Belæring paa eet Omraade, maa han vel ogsaa være det paa et andet. Det er nemlig ikke saa forfærdelig mange Aar siden — jeg tror, det var i Samlingen 1910—11 —, at vi i Rigsdagen drøftede et privat indbragt Forslag om Arbejdstiden, og ved den Lejlighed tillod jeg mig at udtale, at 8 Timers legemligt Arbejde — effektivt føjede jeg endda til — var tilstrækkeligt. Men ved ærede Medlemmer, hvad der saa skete? Der skete det, at i de følgende Dage fandtes der i „Roskilde Dagblad“ — det Dagblad, som ledes af det ærede Medlem Hr. J. A. Hansen — en Solstraalefortælling, der gav Udtryk for den højeste Forundring over, hvorledes det skulde være muligt for mig — det ærede Medlem Hr. Mads Larsen — at faa Tiden til at gaa ovre paa min Gaard, en Fremstilling af, hvorledes vi holdt Morgenandagt og efter Frokosten sang en halv Timestid, en ganske rørende Beskrivelse, som vidnede om, at det ærede Medlem paa det Tidspunkt endnu aldeles ikke havde Forstaaelsen af, at 8 Timers legemligt Arbejde var tilstrækkeligt, men var nødt til at haane dem, der gjorde sig til Talsmænd for noget saadant.

Jeg glæder mig over, at han har forbedret sig og har ladet sig belære, og jeg glæder mig navnlig, fordi han senere i sin Tale paa Grundlag af en Udtalelse, der var fremsat af mit Partis Ordfører (Rode) kom til at sige, at det ærede Medlem Hr. Rode — og jeg gaar ud fra, at han ogsaa mente det radikale Venstre som saadant — var villig til at ofre ethvert demokratisk Princip, blot han kunde bevare Samarbejdet og den gode Forstaaelse med Socialdemokratiet. Det ærede Medlem har med Hensyn til Spørgsmaalet om 8 Timers Arbejdsdagen vist, at han var i Besiddelse af Evne til at lade sig belære og faa en anden Opfattelse. Jeg tror, det ærede Medlem under det politiske Samarbejde, han og hans Parti nu staar i med det konservative Folkeparti, vil faa Brug for sin Evne til at lade sig belære. Jeg tror, at hvis han skal vedblive at være i det, vil han komme til at gøre mange Erfaringer om, hvorledes han maa give Slip paa snart dette, snart hint demokratiske Princip for at bevare Samarbejdet mellem de to nuværende Re-